

Заява про академічну доброчесність у Європейському просторі вищої освіти

Академічна доброчесність визначає обов'язок академічної спільноти прийняти та дотримуватися етичних і професійних принципів та стандартів у навчанні, викладанні, дослідженнях, управлінні, комунікаціях та будь-яких інших завданнях, пов'язаних із місією вищої освіти. Обов'язки та права з дотримання і захисту академічної доброчесності поширюються на всіх членів академічної спільноти, які повинні виробити спільне розуміння цієї концепції та керуватися ним. Останнє також вимагає формування і розвитку культури колегіальності та солідарності, зокрема підтримки і заохочення дослідників на початку їхньої кар'єри.

«Забезпечуючи дотримання етичних стандартів у вищій освіті, академічна доброчесність зміцнює суспільну довіру до вищої освіти і наукових досліджень. Довіра є запорукою легітимації та репутації вищої освіти, вона дозволяє академічній спільноті інформувати громадськість про достовірні результати, стандарти і методи наукових досліджень, виконаних з належною інтелектуальною ретельністю. Академічна доброчесність відіграє провідну роль у забезпеченні якості всіх видів діяльності у сфері вищої освіти. Вона посідає центральне місце в побудові довіри між системами вищої освіти, що має вирішальне значення для всіх форм міжнародного співробітництва та мобільності».

Академічна доброчесність включає, але не обмежується чесністю, прозорістю, справедливістю, довірою, відповідальністю, по-

вагою та відвагою. Ці якості плекають етичний та професійний підхід у всіх сферах діяльності академічної спільноти як у закладах вищої освіти, так і поза ними. Академічна доброчесність повинна активно пропагуватися в межах і поза межами вищої освіти, допомагати розвитку культури доброчесності, етики та прозорості з найперших етапів навчання й проведення досліджень.

Органи влади, заклади вищої освіти та академічна спільнота несуть спільну відповідальність за створення рамкових умов для розвитку академічної доброчесності. Це передбачає прийняття прозорих правил, стандартів і керівних принципів на рівні закладів вищої освіти, а також утворення незалежних органів для моніторингу їх виконання. Рамки, заходи та пов'язані з ними санкції мають бути пропорційними обраній меті та будь-яким скоєним порушенням.

Для забезпечення належних процесів на інституційному та програмному рівнях, процедури забезпечення якості мають включати посилення на політики академічної доброчесності в навчанні та викладанні, у дослідженнях, в адміністративних процедурах та в управлінні інституцією. Ці політики мають переглядатися відповідними внутрішніми та зовнішніми органами згідно з європейськими і національними рамковими документами, зокрема з урахуванням Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESGs).

Необхідно приділяти особливу увагу забезпеченню академічної доброчесності в контексті нових цифрових технологій, таких як використання в освіті штучного інтелекту, зберігання та обробка даних. Органи влади спільно з академічною спільнотою повинні розробити рекомендації щодо належних практик в освіті, створювати і періодично оновлювати рамкові документи і керівні принципи, щоб вони відповідали вимогам часу, а також, за необхідності, встановлювати обмеження щодо їх використання.

Органи влади мають затвердити адекватні рамкові документи, а також співпрацювати на міжнародному рівні (наприклад, у рамках Ради Європи) з метою протидії ї, наскільки це можливо, ліквідації «фабрик дипломних робіт», підготовки навчальних завдань та академічних праць на замовлення та інших організованих форм порушень академічної доброчесності й корупції, зокрема в адміністративних процедурах і на інституційному рівні управління академічними установами.

Заклади мають розробити етичні кодекси, що описують питання доброчесності та прозорості доступною мовою. Ці етичні кодекси слід розробити спільно зі студентами, академічним та адміністративним персоналом, вони повинні описувати етичні принципи, види індивідуальних та організованих порушень у сфері викладання, навчання, досліджень чи управління, встановлювати відповідні та диференційовані заходи реагування на порушення, включаючи санкції. Етичні кодекси повинні також визначати органи університету, відповідальні за надання підтримки та консультацій під час розгляду випадків порушень.

Аби забезпечити узгодженість між академічними та правовими заходами реагування, слід описати випадки неправомірної поведінки, які виходять за межі академічних санкцій. Заклади вищої освіти повинні активно сприяти підвищенню поінформованості цільових груп про етичні кодекси та інші відповідні стандарти. Вони несуть відповідальність за організацію безперервного навчання персоналу та студентів з цією метою.

Окремі члени академічної спільноти мають власні сфери відповідальності.

✓ Викладачі несуть особливу відповідальність за дотримання та просування академічної доброчесності, слугуючи прикладом, який можуть наслідувати студенти. Викладачі також відповідають за створення безпечного освітнього середовища для студентів, у якому може розвиватися культура якості і здорового ставлення до помилок, яка визнає, що виявлення недоліків та помилок є невід'ємною частиною якісного навчання, викладання та досліджень.

✓ Адміністративний персонал та керівники інституцій мають виконувати свою роботу справедливо і прозоро. Слід визнати, що хоча за своєю природою студенти є членами академічної спільноти, які все ще навчаються, вони водночас мають такий самий обов'язок сприяти академічній доброчесності та поважати її, як і інші члени цієї спільноти. Для утвердження академічної доброчесності важливо не лише виявляти і виправляти академічні порушення, а й створювати середовище, яке запобігає їм та сприяє доброчесності. Органи влади мають вжити всіх організаційних, культурних, законодавчих, фінансових та інших заходів для створення здорового робочого середовища й культури визнання помилок, уникаючи при цьому регуляторних прогалин, які дозволяють оминати санкції за академічні порушення. Це включає забезпечення адекватного і сталого фінансування вищої освіти та запровадження управлінських процедур, які сприяють співпраці, а не конкуренції, ставлять якість академічних результатів попереду їх кількості.

Заклади вищої освіти повинні розширювати можливості академічної спільноти шляхом:

- ✓ належного навчання;
- ✓ адекватного управління;
- ✓ підтримки академічної спільноти у поглибленні розуміння академічної доброчесності, а також навичок і компетентностей, необхідних для її практичного застосування. ■